

עת"א 28601/12/18 - ניר חזיזה נגד השרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת

20 פברואר 2019

עת"א 28601-12-18 חזיזה(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני	כב' השופט יוסף בן-חמו
העותר	ניר חזיזה
נגד	
המשיבים	1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים 2. מדינת ישראל

החלטה

בפני עתירת אסיר הכוללת מס' נושאים. טענות העותר נדונו בישיבות שנערכו ביום 29/1/19 וכן ביום 12/2/19.

אספקת מזון

העותר טוען כי בשל בעיות רפואיות אישר לו בית המשפט במחוז מרכז לקבל מזון מיוחד. המזון אכן סופק, אולם כאשר הועבר העותר לבית כלא במחוז הצפון, סירב שב"ס לאפשר לו להעביר את המזון יחד איתו, למרות בקשות חוזרות ונשנות.

טיפול תרופתי

העותר טוען כי הוא נוהג ליטול תרופות ומשככי כאבים לאחר שהושגה הסכמה בינו לבין שב"ס במסגרת עתירה שהגיש במחוז מרכז. כך היה כאשר שהה בכלא רימונים, אולם כאשר הועבר לכלא בצפון לא מאשרים לו את קבלת התרופות.

אוכל דיאטטי

העותר טוען כי בעבר סופק לו מזון "רמה ד'", אך לאחר שבשב"ס הוחלט על שינוי מדיניות, כך שחולים בעלי רגישות לאוכל "הרגיל" מקבלים, ככלל מזון "דיאטה מטאבולית, נאמר לו כי יסופק לו מזון דיאטה מטאבולית, למרות שבסוג מזון זה ישנם רכיבים שאינם מתאימים לו בגלל מגרנות מהן הוא סובל.

הנפקת כריות אורתופדיות, מושב אסלה בתא וחלון עם אוורור.

העותר טוען כי על פי מצבו הרפואי הוא זכאי לקבל כריות אורתופדיות, הוא זכאי לכך שיהיה בתאו מושב אסלה ולא שירותים מסוג "בול פגיעה" המצויים בתאו, וכן חלון עם אוורור.

העותר הינו אסיר פלילי, מרצה עונש של מאסר עולם בלתי קצוב לאחר שהורשע בעבירת רצח ובעבירות נוספות. זוהי כניסתו ה - 4 לכלא, מוחזק בתנאי הפרדת יחיד מאז 11/12/18.

תגובת המשיבה

מזרן

אכן ישנה החלטה שיפוטית (עת"א 52518-12-17) שהורתה לספק לעותר מזרן קשיח כפי שהמליץ הרופא - ד"ר גוטמן, ולחלופין לאפשר לו לרכוש מכספו מזרן ולהכניסו לכלא, בכפוף לבדיקת הגורם המוסמך. המשיבה אפשרה לעותר לרכוש מזרן מכספו.

עם העברתו של העותר לאגף הפרדה ובשל התנאים המיוחדים המאפיינים את אגפי ההפרדה, לא אושר לעותר להכניס את המזרן אותו רכש וחלף זאת סופק לו מזרן קשיח חסין אש, מסוג זה המסופק לסגל הסוהרים.

המשיבה מציינת כי מזרן איננו אביזר רפואי. עפ"י חוות דעת מומחה, לא הוכח קשר בין תחלואה בעמוד השדרה לבין דרגת הקושי או עוביו של המזרן.

בעקבות מס' עתירות של אסירים נערכו דיונים בשב"ס וגובשה מדיניות לפיה לאסירים שיש לגביהם התוויה רפואית למזרן קשיח, יסופק מזרן בעל רמת קשיחות גבוהה שיענה על הצורך הרפואי.

בתום הדיון שנערך במעמד הצדדים, ניתנה החלטת ביניים המורה למשיבה להגיש תשובה משלימה לעניין המזרן.

טיפול תרופתי

העותר מקבל טיפול תרופתי קבוע - משאף ונטולין המצוי ברשות העותר, כדורי אתופן וברופן - נגד כאבים, וכדור קטפלאן - נגד כאבי ראש, לפי הצורך. בנוסף, העותר סירב לקבל את הטיפול התרופתי חרף שיחה שערכה עמו רופאת היחידה.

דיאטה

העותר זומן לשיחה עם דיאטנית קלינית לצורך ייעוץ דיאטתי מס' פעמים אך סירב.

אספקת המזון לאסירים הינה בהתאם לנוהל מערך רפואי 02-2011 "מזון דיאטטי לאסירים", שם נקבע כי אסיר שקיבל בעבר דיאטה מיוחדת על ידי גורם חיצוני ונבדק על ידי דיאטנית מטעם שב"ס שמצאה כי דיאטה מטבולית יכולה להתאים

למצבו הרפואי, יקבל דיאטה זו.

לכתב התשובה צורפה התייחסות הדיאטנית הקלינית של מחוז צפון, לפיה לאחר שהאסיר סירב להיפגש עמה לייעוץ, הותאמה לו דיאטה על בסיס הנתונים הרפואיים של העותר.

העותר סובל ממיגרנות וההמלצה התזונתית היא להימנע ממזונות המכילים טירמין ותפריט הדיאטה המטאבולית הינו דל בטיירמין.

בנוסף לכך, מעיון ברשימת הרכישות של העותר בקנטינה מתברר שהוא אינו מקפיד על דיאטה המתאימה למצבו. הוא רכש שוקולד ומזונות עשירים במלח ונתרן, חטיפים (אפרופו ועוד).

במהלך הדיון הגיעו הצדדים להסכמה לפיה יפעלו על פי ההמלצה וההנחיות של רע"ן רפואה - ד"ר מדר, אשר פירטה מה יש לספק במיוחד לאסיר. פריטי מזון אלה יסופקו לו מיידית.

בכתב התשובה המשלים הודיעה המשיבה כי ביום 6/2/19 סופק לעותר מזון חסין אש בדרגת קשיחות גבוהה כפי שהמליץ בית המשפט המחוזי לוד.

לאחר מכן הוגשה הודעה לפיה שעות ספורות לאחר אספקת המזון, האסיר השחית את המזון שנרכש במיוחד עבורו.

בדון שנערך ביום 12/2/19 טען העותר שהמשיבה איננה מקיימת את החלטת בית המשפט בכך שלא אפשרה לו להכניס את המזון אותו רכש. לא ניתן לדרוש מהעותר לקיים את ההחלטות באופן חד צדדי. אמנם מתאפשר לו להחזיר משככי כאבים אך לא התאפשר לו לרכוש את כל התרופות אותן ביקש ושאותן רכש בעבר.

במהלך הדיון ביקש העותר לטעון לעצמו, טען שיש הסכמה של המדינה שקיבלה את אישור בית המשפט לפיה הוא ירכוש את הכדורים מכספו וכך היה במשך תקופה ארוכה.

לעניין הכריות, הוא ביקש לרכוש כריות חדשות מהמרפאה לאחר שבמהלך חיפוש קרעו לו את הכרית. אך נענה בשלילה.

גם לגבי המזון טען העותר כי הוא איננו מקבל את המזון המתאים לו.

המשיבה ציינה שבכל הנוגע למזון הדיאטטי היא מפנה לכתב התשובה וכתב התשובה המשלים, לפיו המשיבה פועלת על פי הנחיות ד"ר מדר וכל מה שנקבע על ידה סופק לעותר, אלא שהוא סירב לקבל את פריטי המזון. סירובו גם תועד.

לאחר הדיון הקודם הורה רופא בית הסוהר לקבוע תור מידי לפגישה עם דיאטנית מטעם שב"ס וכן עם נויורולוג בכיר, אך העותר, בניגוד להצהרות שהשמיע בדיון סירב לשתף פעולה ולא יצא לפגישה עם הדיאטנית ולא עם הנוירולוג.

ב"כ המשיבה הצהירה לפרוטוקול שהמשיבה מקיימת את החלטת בית המשפט ומנפיקה לעותר את פריטי המזון שהומלצו על ידי ד"ר מדר. כמו כן, היא ציינה כי דרך המלך היא לספק לעותר מזון דיאטטי לפי המלצת הדיאטנית

הקלינית של מחוז הצפון, העותר איננו משתף פעולה ואין להתייחס לעניינו בשונה משאר האסירים.

באשר לטענות בעניין הטיפול התרופתי, כריות, מושב אסלה ותא עם חלון, הפנתה המשיבה לכתב התשובה וכן להתייחסות הרפואית של רופא המחוז ושל רופא כלא גלבע. העותר מסרב להיבדק.

המשיבה הפנתה גם להחלטת נשיא בית המשפט במחוז חיפה בעת"א 43693-01-19 בעמ' 4.

לעניין המזרן, הפנתה המשיבה לכתב התשובה המשלים שהוגש, לפיו המשיבה קיימה את האמור בהחלטה הקודמת.

בתגובה טען העותר כי לא סופק לו מזרן חסין אש כנטען וכי ככל שיתברר שהמזרן שסופק לו כעת הוא חסין אש הוא מסכים למשוך את כל העתירות והוא מבקש סליחה מבית המשפט.

לאחר עיון בכתב התשובה המשלים, נראה לי שאכן המשיבה פעלה ומילאה אחר החלטת בית המשפט המחוזי במחוז מרכז.

אין להשלים עם ניסיונו של האסיר להכתיב למשיבה להיענות לדרישותיו ולספק לו רק מה שהוא מבקש.

בהחלטת בית המשפט מחוז מרכז בעת"א 52512-12-17 נקבע (סעיף 20 להחלטה) : **"לפיכך, אני מקבלת את העתירה ומורה לשירות בתי הסוהר לספק לעותר תוך 30 יום מזרן קשיח כפי שהמליץ ד"ר גוטמן מהמרכז הרפואי הלל יפה. ככל שלא יסופק המזרן הנ"ל אני מאפשרת לעותר לרכוש מכספו מזרן כזה ולהכניסו לכלא לשימושו הפרטי, הכל כפוף לבדיקה של הגורם המוסמך בשירות בתי הסוהר".**

תכלית ההחלטה היא לדאוג לפתרון הולם לבעיות הרפואיות להן טען העותר. דרך המלך, על פי מה שנקבע בהחלטה, היא ששירות בתי הסוהר יספק לאסיר מזרן קשיח כפי שהמליץ ד"ר גוטמן.

ב"כ המשיבה טוענת כי בשל טעות שנעשתה לא סופק המזרן ולכן התאפשר לעותר לרכוש מזרן בתיאום עם שב"ס.

מצבו של העותר השתנה לאחר שהועבר לאגף ההפרדה. תנאי ההפרדה מחייבים נקיטת אמצעי זהירות מיוחדים, ובכללם, הוראה בטיחות המורה שהמזרן יהיה חסין אש.

המשיבה סיפקה לעותר מזרן חסין אש כפי שנקבע על ידי ד"ר גוטמן - בדרגת קשיחות גבוהה, כפי שנקבע על ידי בית המשפט מחוזי מרכז. ב"כ המשיבה הציגה בפני בית המשפט אישורים על הרכישה ופרטים של המזרן ואכן מדובר במזרן קשיח, חסין אש. בכך מילאה למעשה המשיבה אחר החלטת בית המשפט.

דרישתו של העותר לספק לו דווקא את המזרן אותו הוא רכש, כאשר הוא נמצא בהפרדה, איננה מקובלת.

בית המשפט במחוז המרכז ציין כי עמדתה העקרונית של המשיבה נעוצה בטעמים של שוויון בין אסירים שהיא על דרך הכלל עמדה נכונה וצודקת אך כאשר מדובר במקרים ששב"ס רואה לנכון לקבל, אין בקבלת הבקשה כדי להשפיע על המדיניות הכללית הננקטת כלפי כלל האסירים.

על פי עקרונות אלה ובהתחשב באמור בהחלטה, התאפשר לעותר לרכוש מזון, אולם מצב הדברים השתנה לאחר שהעותר הועבר להפרדה.

משנשתנו נסיבות החזקתו של העותר להחזקה בהפרדה, החלטתו של מפקד היחידה שלא לאפשר המזון האישי לתא ההפרדה ולספק מזון אחר העונה על דרישות הביטחון ועומד בהחלטת בית המשפט הינה סבירה בהחלט.

לא ניתן להתעלם מטענת ב"כ המשיבה לפיה בתקופה האחרונה התרבו בקשות אסירים בנושא אספקת מזון קשיח ועל כן, נערכו דיונים אצל הגורמים המתאימים ונקבעה מדיניות לפיה לא סירים שקיימת לגביהם התוויה רפואית למזון קשיח, יסופק מזון בעל רמת קשיחות גבוהה שיענה על הצורך הרפואי מחד, ועל שיקולי הביטחון ההכרחיים מנגד. אין פגם במדיניות זו והיא אף תואמת את עיקרון השוויון.

לא ניתן לקבל טענות של עותר בדבר פגיעה בבריאותו כאשר הוא מחליט לסרב להיבדק על ידי המומחים ועל ידי הרופאים.

לפיכך, אני דוחה את דרישתו של העותר שהמשיבה תמשיך ותאפשר לו להחזיק במזון אותו רכש. המזון אותו סיפקה המשיבה עונה על הדרישות ותואם את החלטת בית המשפט מחוז מרכז.

מזון דיאטטי

כאמור, בדיון שנערך ביום 29/1/19 הודיעו הצדדים שהעותר יקבל את התפריט על פי הנחיות והוראות ד"ר מדר תוך התחייבות של העותר לצאת לבדיקת נוירולוג ודיאטנית. על פי העדכון של המשיבה העותר סירב לצאת לפגישות וסירבו אף תועד.

בהמלצתה קבעה ד"ר מרים מדר שהמלצותיה כאמור הוסכמו על ידי הצדדים כי :

1. להפנותו לנוירולוג לא מטעמו של האסיר.
2. במידה ונוירולוג ממליץ, להפנותו לדיאטנית.
3. בדיאטה אין התחשבות שהאסיר מקבל אוכל משב"ס - לא ניתן לכל אסיר לתת דיאטה פרטנית בלי לדעת מה מקבלים אסירים בשב"ס.
4. בשלב זה, מאשרת דיאטה מטאבולית ללא מלח, ללא אוכל מעובד. ללא חריף - לתת הודו/עוף/דג. מתפריט דיאטנית מאשרת תוספת ירקות (ללא עגבניות וללא חצילים), 2 פרי ליום, 5 כפות טחינה גולמית ליום. 4 טונה לשבוע".

לאחר הדיון מיום 29/1/19 נקבעו לעותר פגישות אצל דיאטנית ביום 4/2/19 ואצל נוירולוג ביום 5/2/19.

בנספח שצורף לכתב התשובה ביום 28/1/19 החתום על ידי הדיאטנית הקלינית של מחוז הצפון צוין כי כל אסיר עם דיאטה רמה ד' חייב לעבור ייעוץ דיאטטי לצורך התאמת דיאטה בהתאם לתפריט שב"ס. העותר זומן וסירב להגיע לייעוץ ולכן בוצע לגביו נוהל "ייעוץ ללא נוכחות האסיר", על בסיס נתונים קיימים מתיקו האישי. על פי החומר בתיק, האסיר סובל ממיגרנה, ההמלצה התזונתית היא להימנע ממזונות המכילים טירמין (כגון גבינות ישנות, מוצרלה, גבינה צהובה ועוד, דגים מעושנים, כבד עוף, נקניקים, מתוקים, שוקולד ועוד). לשב"ס יש תפריט דיאטה מטאבולי דל בטירמין (מופחת בנטרן ועשיר בסיבים תזונתיים) שניתן להמליץ עליו לאסיר. התפריט שנבנה עבור האסיר על ידי דיאטנית אישית לא נבנה על בסיס תפריטים של השב"ס ולכן לא ניתן לספק אותם והם גם לא הוכחו במניעת/הפחתת מיגרנה. עוד מצינת הדיאטנית כי בדיקת רשימת קניות של האסיר מהקנטינה מעלה שהוא אינו שומר על דיאטה מתאימה לחולים הסובלים ממיגרנה והרכישות כוללות שוקולד ומזונות עשירים במלח ונטרן.

העותר סירב להיפגש עם דיאטנית ונוירולוג. בנסיבות אלה, יש לספק לו את המזון בהתאם לצרכיו, על פי הכללים הנוהגים לגבי כלל האסירים במצבו. על המזון הדיאטטי שנקבע לאסיר הוחלט לאחר התייעצות עם הדיאטנית הראשית בשב"ס בהתחשב בסירובו לפגישה עם דיאטנית.

גם בעניין זה העותר איננו זכאי להכתיב למשיבה איזה מזון לספק לו.

יצוין כי בעניין המזון נערכה עבודה מקצועית ומאומצת שבסופה נקבע על ידי הגורמים המוסמכים בשב"ס טיב המזון שיסופק לאסירים בהתאם למצבם.

סיכומי של דבר, המזון המסופק לעותר הינו על פי שיקול הדעת של המערך הרפואי המקצועי והדיאטנית של השב"ס, כאשר העותר איננו משתף פעולה ודורש בדווקנות מזון ותרופות שלא בהתאם להמלצת המערך הרפואי של השב"ס.

נושא התרופות איננו החלטה פיקודית של מפקד הכלא אלא החלטה מקצועית של הגורמים המקצועיים, גורמי הרפואה והדיאטנים. אין זו מדרכו של בית המשפט להתערב בחוות דעת של גורמי מקצוע.

בפסק דינו בעת"א 43693-01-19 מציין כב' הנשיא שפירא כי לא ניתן להתעלם מהמידע המודיעיני בעניינו של העותר שעניינו, ככלל, התנהגות בלתי תקינה של האסיר, ולא ניתן לשלול אפשרות שהתעקשותו של העותר לקבל כדורים ממכרים מסוג מסוים היא התעקשות שהטעם לה אינו בטיפול רפואי אלא במערך קשרים כאלו ואחרים עם אסירים אחרים. עוד ציין כב' הנשיא שפירא, שדי בשיקולים הרפואיים המפורטים ומכתבה של ד"ר שרה ברק כדי להביא לדחיית העתירה שנדונה בפניו. בנוגע לטענת האסיר כי בעבר ניתן לו טיפול אחר - מעבר לעובדה שגורמי הרפואה מוסמכים לשנות את סוג הטיפול כפי שיקול דעתם המקצועי, הרי שהעותר לא הציג תיעוד רפואי התומך בטענותיו, לבד מאישורים על רכישת התרופות.

גורמי הרפואה אמורים לבחון מעת לעת בהתאם לצורך את המצב ובהתאם לכך להתאים את הטיפול. גם בכך אין מקום שבית המשפט יתערב.

התייחסותו של קצין המבצעים של מחוז הצפון צורפה אף היא לכתב התשובה מיום 28/1/19, שם הוא ציין כי המזרן אותו רכש העותר לא עומד בשום קריטריון תקין של בטיחות, לא ניתן לבצע בו שיקוף, הוא בעל קפיצים שעלולים לשמע לאירוע שלילי ויש בו פוטנציאל של מטען אש גדול, משום שהוא אינו חסין אש. כמו כן, צורפו תמונות של המזרן החדש שסופק לעותר ושאותו השחית העותר.

המשיבה תמשיך ותפעל על פי המלצות הגורמים המקצועיים ותספק לעותר ציוד ו/או תרופות על פי חוות הדעת של גורמי המקצוע בכלא בלבד.

בעניין חלון/אוורור, מושב אסלה וכריות, המשיבה מציינת בתשובתה כי התא בו מוחזק העותר אושר על ידי רופא הכלא, אין כל הוכחה כי תנאי האוורור שבו עלולים להביא לפגיעה בשלומם או בריאותם (ראה והשווה עת"א 50539-05-16 **מג'אדבה נ' שב"ס**) ובכל מקרה לגופו של עניין בתאו של העותר יש די פתחי אוורור ובנוסף לכך הוא מחזיק בתאו מאוורר.

באשר למושב אסלה, האסלה המותקנת בתאו ("בול פגיעה") היא אסלה המותקנת בכל תאי ההפרדה ולא הוכח שמצבו של העותר מחייב התייחסות שונה לגביו.

כך גם באשר לכריות. אין התוויה רפואית לאספקת כרית מסוג מסוים.

סיכומי של דבר, התנהלות המשיבה כפי שעולה מכל המסמכים שהוצגו בפני הינה התנהלות עניינית, מקצועית. לא שוכנעתי כי בהתייחסות לעותר ישנם שיקולים זרים. ההחלטות המנהליות הינן סבירות.

לאור כל האמור, אני מורה על דחיית העתירה.

ניתנה היום, ט"ו אדר א' תשע"ט, 20 פברואר 2019, בהעדר הצדדים.